

LARY

Nr 1
Mars 2004

FÖR STRUP- OCH MUNHÅLECANCER

Trevlig vår

Stockholmsföreningen
har firat 35 år
Sidorna 8-9

Talkurs i Skåne
Sidan 5

Kjell Andersson
"håller tiden"
Sidan 4

"KRYSET"
är tillbaka på
Sidan 18

Toscana
- en pärla i söder
Sidan 12-13

Att kunna
känna lukter
Sidan 14

LARY

Årgång 31 • Nr 1-2004

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDET
KANSLI & REDAKTION

Barks Väg 14, 170 73 Solna
TEL. 08-655 83 10 - FAX. 08-655 46 10

TEXTTEL. 08-655 43 20

E-POST laryngforbundet@telia.com

PG 85 17 54-2 - BG 5703-3573

HEMSIDA: www.laryngforbundet.nu

ANSVARIG UTGIVARE Bo Persson

REDAKTÖR Bo Zachrisson

MEDARBETARE I REDAKTIONEN

Kerstin Wähler, Viola Landewall
Gunnar Schneider

FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Bo Persson

Övre Hantverksgatan 20 A

831 36 Östersund

TEL. 063-12 30 41

MOBIL 070-512 51 96

E-POST bo.persson.laryng@telia.com

GRAFISK FORM

Gunnar Schneider

E-POST schneider@chello.se

TRYCK

Grafiska Punkten, Växsjö

MATERIAL

till tidningen sänds till:

Svenska Laryngförbundet

Barks väg 14, 170 73 Solna

Märk kuvertet "Lary"

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt, ej beställt material.

Insänt material returneras endast på begäran.

Eftertryck och citering är tillåten om källan anges.

ANNONSER

1/1 sida färg 7.000:-

1/1 sida i svart 5.000:-

1/2 sida i svart 2.750:-

1/4 sida i svart 1.500:-

Spalt 56x265 mm 2.250:-

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

ORDFÖRANDE Hans-Ola Fors

Barks väg 14, 170 73 Solna

TEL. 08-655 40 01

E-POST laryngfonden.kansli@telia.com

POSTGIRO 90 02 02-3, 91 82 58-5

BANKGIRO 5936-5338

I N N E H Å L L

- 2 Innehåll**
Ledaren. Ordförande kåserar
- 4 Profilen: Kjell Andersson**
killen som håller koll på tiden
- 5 Södra Laryngföreningen**
Talkurs
- 6-7 Hallandsdistriktet**
Rapporterar
- 8-9 Stockholmsföreningen**
Har firat 35-års jubileum
- 10-11 Laryngektomi på andra sidan Atlanten**
Rapport från tre logoped
- 12-13 Toscana**
- en pärla i söder
- 14 Glimtar från Gävleborg**
rapport med reslust
- 14 Att kunna känna lukter även som laryngektomerad**
En logoped tipsar
- 14 Till Laryrapportörerna**
Så skickar du material till Lary
- 15 Kul med uppskattning**
Elever och lärare uttalar sig
- 16 Praktikresa till Boston**
Logopedstuderande rapporterar
- 17 Halsmedaljong**
- ett nytt hjälpmedel för larynger
- 18 Nytt korsord**
"Krysset" är tillbaka

L E D A R E N

Jag vill önska er alla en god fortsättning på det nya året. Samtidigt som jag vill blicka lite framåt i tiden.

Under det gångna verksamhetsåret har vi tyvärr inte ökat vårt totala medlemsantal. Väl medveten om att vi inom föreningar och förbund försöker åstadkomma allt för att medlemsantalet skall öka. Orsaken till detta är som bekant effektivare behandlingsmetoder. Stockholmsföreningen har dock ökat sitt medlemsantal och är nu nästan 200 medlemmar. Tobaksbruket har minskat. Detta är glädjande därför att vi själva bidrar till det genom vårt engagemang i skolorna i kampen mot "tobaksdjävulen".

Det har aldrig strupcanceropererats så få som under den senaste 3-års perioden. Fler och fler patienter kan åter gå tillbaka till arbetslivet efter en lyckad operation. Vilket är det angenämaste som kan ske. Dessa patienter är som bekant

inte lätta att motivera till att bli medlemmar.

I allt detta får vi ändå vara ytterst tacksamma för all hjälp vi får från sjukvården till vår medlemsrekrytering. Då framför allt våra duktiga logopeders och kuratorers medverkan.

Vi har i studiesyfte besökt några ÖNH-avdelningar på våra sjukhus. Där har vi fått bra respons vid våra besök, både bland personal och patienter. Vi måste pröva alla varianter i vår strävan att bli flera.

Vår rehabiliteringsaktivitet, som gått ut via en intresseanmälan till alla cancerbehandlade har väckt ett glädjande stort intresse. Jag tror att detta blir ett trevligt och uppskattat avbräck i vår vardag. En arbetsgrupp från styrelsen, fonden och kansliet har tillsatts och en inbjudan till en rehabiliteringsresa har också skickats ut med resmål, tider och kostnader.

Bo Persson

- ♥ har ett tiotal läns- och regionföreningar runt om i landet
- ♥ bevakar och tillvaratar medlemmarnas intressen
- ♥ arbetar aktivt för att hjälpa medlemmarna tillbaka till ett meningsfullt liv
- ♥ ordnar rehabiliteringsseminarier och -resor
- ♥ har sitt kansli i Stockholm
- ♥ arbetar för att starta samtalsgrupper för både patienter och anhöriga antingen via sjukvårdspersonalen eller i lokalföreningarnas regi
- ♥ ger ut tidningen LARY med aktuell information, artiklar och reportage
- ♥ har regelbundet kurser för förbundets och föreningarnas förtroendevalda samt antirökinformatörer
- ♥ håller kontakt med myndigheter och serviceorgan
- ♥ tillhör Handikapporganisationernas Samarbetsorgan
- ♥ är en av huvudmännen i Cancerfonden
- ♥ har kontakt med motsvarande förbund i andra länder
- ♥ har förtroendeanslutna läkare, tandläkare, logoped, kurator och dietist
- ♥ har instiftat den fristående Stiftelsen Laryngfonden

STIFTELSEN LARYNGFONDEN

*i kamp mot
Strup- och munhålecancer*

Laryngfonden – en fristående fond instiftad av Svenska Laryngförbundet – står öppen för ansökningar om bidrag, vilka kan beviljas i enlighet med fondens ändamål:

Fondens ändamål är att främja forskning och utveckling, särskilt inom områdena laryng-, hemilaryng- och glossektomi samt främja vård och rehabilitering för behövande sjuka inom dessa områden, dock ej sådant som åligger stat, landsting och kommun, enligt gällande lagar, regler och praxis.

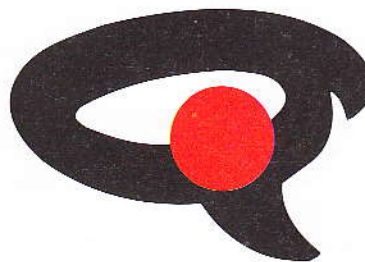
***Bidrag och gåvor
emottages tacksamt på:***

Postgiro

90 02 02-3 • 91 82 58-5

Bankgiro

5936-5338

Ansökningsblankett för bidrag finns hos:

Stiftelsen Laryngfonden

Barks väg 14 • 170 73 Solna

telefon 08-655 40 01

e-mail: laryngfonden.kansli@telia.com

40 år som tidtagare trots cancer och stroke

-- Text: NilsOve Magnusson -- Foto: Titti Olovsson --
 Artikeln är hämtad ur Folkbladet i december 2003

Vad vore sportens lokala värld utan alla entusiastiska och plikttrogna ledare? Inte ett skvatt, vågar jag säga.

Ta Kjell Andersson, 68, i Finnsång. Han är ett lysande exempel. Han har verkligen haft tid för Finnsångs AIK. Han har i 40 år (!) suttit i funktionärsbåset som tidtagare på FAIK:s ishockeymatcher. Inte ens cancer på stämbanden och en stroke har hindrat honom.

Vi möts i Alstomhallen en decemberdag. En hall som stod klar 1991 och där Kjell Andersson var en i järngänget av frivilliga krafter som lade ner kopiöst med frivilligt arbete.

- Det är många timmar jag och andra gjorde innan hallen var klar. Det är jag som lackat panelen utefter väggarna, säger Kjell.

Han var glad när ishockeyn i Finnsång äntligen hade en hall att spela i. Alla åren vid Grosvads uterink i kyla, snö, blåst och regn är sedan 14 år ett minne blott. Förr var det segt virke i både spelare, domare och publik. Vädret skulle vara väldigt dåligt om en ishockeymatch blev inställd på Grosvad.

Kyla och snöstorm

- Jag har varit med om spel såväl i 30 graders kyla som i snöstorm på 60-talet då vi fick skotta i varje periodpaus. Det var sällan vi ställde in en match på grund av vädret. Det hände kanske vid något tillfälle, säger Kjell.

Han har varit med i funktionärsbåset sedan Grosvad togs i bruk säsongen 1963-64. Sköta tidtagningen blev en uppgift som Kjell tog på sig och sedan fortsatt med i 40 år. Vilken prestation!

- När jag började var Bertil Kellerman speaker, påpekar Kjell.

Hur många speaker han därefter

haft vid sin sida glömde jag att fråga. Men det lär vara en ansenlig bunt.

- Jag var faktiskt med redan när rinken låg vid Ekmanska skolan. Där började jag.

A-lagsmatcher eller ungdomsmatcher. Det spelar ingen roll. Kjell Andersson har suttit och kollat tiden. Tillsammans med brodern Rune "Rula" Andersson var Kjell med och drog igång Faik:s ungdomsishockey. Nu är deras barn ledare och barnbarnen deltar i verksamheten.

Sjukdom och andra förhinder har i väldigt liten utsträckning hindrat Kjell från att sitta på sin stol i båset.

- Jag tror inte jag missat tio A-lagsmatcher under de här åren.

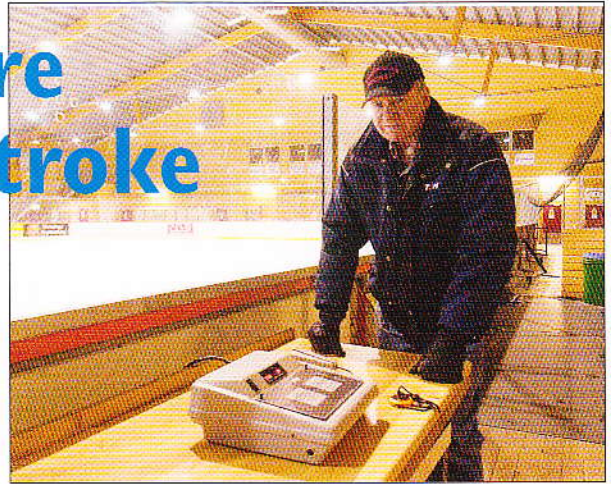
Favoriter

Säsongen 1966-67 spelade Faik för första gången i division 2. Och då var det "riktiga" division 2, steget under allsvenskan. Faik åkte på mycket stryk och sejouren i det sällskapet blev bara ettårig. Ändå är den säsongen ett av Kjell Anderssons bästa ishockeyminnen.

Av de spelare som passerat revy under 40 år har Kjell favoriter i Dick Jahrl och "Nonno" Dahl från 60- och 70-talet (båda spelade sedan i Sleipner och IFK/IKS) och dagens Anders Dahlin. Den sistnämnde är numera i Hästen efter två utflykter till Faik.

- Anders var jätligt bra de år han var i Faik, hävdar Kjell.

I dagens Faik-lag i division 3 har han ett gott öga till Micke Artursson och Fredrik Johnson. Överhuvud taget är Kjell belåten med att A-laget förfogar över många egna produkter. Faik är på väg mot kval till division 2 och nästa säsong hoppas Kjell att Faik spelar i den serien. Även om han vill det, tror han att det blir svårt att någon gång nå division 1.

Har haft tid. Kjell Andersson, 68, har verkligen avsatt tid för ishockeyn i Finnsångs AIK. Han har i 40 år funnits i funktionärsbåset som tidtagare. Under de åren tror han inte att han missat tio A-lagsmatcher. En och annan säsong till i båset lovar Kjell att det blir.

Cancer på stämbanden

Sommaren 1992 slog cancern till. Den satte sig på stämbanden. Kjell strålades innan han opererades och läkarna satte in en protes. Nu talar Kjell genom en talventil i halsen. Den trycker han på när han pratar.

- Det är inga större problem, jag börjar bli van nu, säger Kjell.

Cancern stoppade inte Kjell från att sköta sysslan som tidigare. Samma höst var han på plats. Sjukdomen gjorde att Kjell blev ordförande i Laryngektomerades förening som omfattar Kalmar, Jönköping och Östergötland. 6 december var han värd för ett julbord i Finnsång med 40-talet medlemmar.

1998 kom nästa slag. Kjell fick en stroke under arbete i Malmö.

- Jag hade tur. Den kom på vänster sida av huvudet. Jag satt i rullstol en vecka, men kunde sedan börja med sjukgymnastik. Läkarna tror att jag fick den på grund av den strålning jag fick för cancern.

I dag kan ingen utomstående se sviterna.

Tänker fortsätta

I februari fyller han 69 år. Frågan är hur länge han har lust och tid för tidtagarsysslan. Kanske till han fyller 70 år?

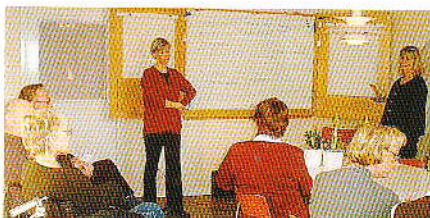
- Något år till blir det. En nackdel är att jag fryser mera nu än före stroke. Blodcirkulationen fungerar sämre. Det är för dålig värme i hallen för mig. Men jag får klä mig varmt så jag kan härda ut ett tag till.

Talkurs för Södra Sveriges Laryng- ektomerade i Lund 18 och 19 december

Vi samlades på Patienthotellet i Lund redan på morgon den 18 december, där vi välkomnades med kaffe och smörgås.

Därefter talade var och en om sina personliga problem. Det fanns många problem, bl.a med att svälja mat och irritation kring stomat. Men vi skulle få svar på dessa frågor under dagen.

På förmiddagen kom dr Åkervall och informerade oss om att fr.o.m 2004 ska det på ÖNH i Lund finnas en PAL (patientansvarig läkare) 8-17 mån-fre, samt en koordinator (proxbytare). Han gav bra tips om bra produkter för torra näslemhinnor, tex Nozoil (sesamolja) som är receptfritt. Man kan skölja näsan med vatten, samt dricka mycket. Om huden kring stomat är irriterad och röd rekommenderades ett litet självhäftande skummgummi över stomat, Laryngofoam heter plåstret. Detta säljer ett Engelskt företag som heter Kapitex. Kan beställas genom Logoped eller distrikssköterska.

Logopederna Margareta och Viveka, ÖNH i

Här ses hela gänget samlat för diskussion om föreningens framtid

Man slipper då att använda plåster eller så kan man variera.

Lunchen denna dag bestod av ett mycket stort och gott julbord.

På eftermiddagen diskuterades föreningens framtid. En och annan historia drogs också.

Middag intogs vid 17-tiden och dagen avslutades med ett trevligt samkväm, och många hade då nya trevliga historier.

Späckat program

Den 19 december välkomnades Logopenden Lena Lageson från Halmstad, som är ombud för Kapitex. Bl.a provades Laryngofoam som fungerade utmärkt. Hon visade upp en massa olika produkter och lovade att komma vid ett annat tillfälle då vi var samlade många från föreningen.

Förmiddagen fortsatte med att

Logopederna Margareta och Viveka från ÖNH i Lund kom och vi diskuterade hur vi som är opererade kan göra oss hörda och sedda. Alla fick denna dag spela lite teater och det tyckte vi var trevligt.

Efter givande diskussioner om bl.a artikulation, ottydlighet, kroppsspråk och dåligt fokus, avslutades denna givande kurs.

När vi ätit en god lunch fick damerna i föreningen en underbar julgrupp, den tackar vi för.

Dessutom ett stort tack till alla trevliga deltagare och inte minst till den duktiga styrelsen och personal på ÖNH i Lund.

Vi lämnade varandra med förväntan inför nästa kurs.

Lomma och Växjö i januari 2004

Marie-Louise Hall
Annika Axelsson

DET ALLRA VIKTIGASTE

VUXENUTBILDNING

diskutera på

www.hso.se/vuxenutbildning

Rapport från oss i Hallandsdistriktet

– Text och foto: Elisabeth Frost-Josefsson –

Hösten avslutade vi med en mycket lyckad julfest, som denna gången intogs i Svarta Örnlagens fantastiskt fina hus här i Halmstad.

Här hade vi hela huset för oss själva. Vid samlingen och efter betalning bjöds vi på hemlagad glögg, mandel, russin och pepparkakor. Detta kändes värmande för vi hade redan fått det typiska Halländska vintervädret, råkallt, blåsigt och småregnit.

Vi fick så uppdukat ett "litet" julbord och där fattades egentligen inte något, även den där grönkålen (något typiskt här i Halland) fanns där.

Jag flyttade till Halmstad i november 1974 och vid jultiden skulle jag som brukligt köpa en liten kvist grönkål för att dekorera skin-kan. Detta visade sig ganska svårt för här säljer man grönkålen bara i stora säckar. Grönkålen tillagas till något som liknar stuvad spenat och alla har sina egna fantastiska recept på vad de tycker är en delikatess.

Efter den goda maten hade vi ett litet julletteri med vinster skänkta av medlemmarna. Alla var överens om att här kommer vi gärna tillbaka nästa år.

Pluggannons

Under kvällarna har jag försökt att göra en bra och tydlig annons om vår förening, och fick till slut ihop två stycken som jag var riktigt nöjd med och som såg intressanta ut. Man måste ju med få ord uttrycka myck-et.

Jag besökte så vår lokala tidning "Hallandsposten" ett antal gånger med brev, tidningen Lary och annonsförslagen. Till slut tröttnade de väl på annonsavdelningen och den 9 december 2003 kom den första "pluggen" in.

Sedan dess har den varit införd ungefär varannan vecka. Den har varit införd på många olika sidor i tidningen och jag har hört från många att den är mycket bra och träffande. Man ser den verkligen. En "plugg" är en gratisannons som tidningarna tar till som utfyllnad i sina spalter.

Ingrid Karlsson betalar för julbordet till kassören Per-Olof Josefsson

Då jag i somras satt med de andra ordföranden och planerade "Taldagen" som var i Varberg i höstas berättade Gun Ahlm (ordförande i stammarna) att hon försökte få in en "plugg" om stammarna och då fick jag min ide. Nu ligger jag risigt till eftersom hon inte lyckats.

Medlemsmöten

Nu på det nya året har vi redan träffats två gånger. Nytt för i år är att andra måndagen i varje månad så skall vi träffas i vår lokal för samvaro och jag skall försöka ordna något föredrag eller liknande i mån av idéer.

Januarimötet var utan program och vi satt bara och pratade och fikade. Hälsade från några äldre medlemmar som vi hade besökt till julen m.m.

Februarimötet inleddes med gott fika och därefter visade Stig Asterling mycket fina bilder från en resa i Brasilien. Han och hans hustru hade varit där för två år sedan, dels i norra Brasilien vid Amazonflodens delta och i Rio de Janeiro. Vilka underbara bilder och jag tror att vi alla längtade till varmare och soligare nejder.

Redan på 50-talet fick jag av en bekant till pappa ett vykort från Brasilien och just Rio de Janeiro och detta är något som jag aldrig har glömt. Hur fantastiskt det kändes, något så långt bort, fullständigt främmande och något som man aldrig skulle kunna tänka sig att besöka. Vad världen har förändrats och avstånden krympt.

Göran och Märta Husberg förser sig av Julbordet

De flesta av deltagarna på HSO-mötet

Samarbete med övriga föreningar

Sista helgen i januari var jag inbjuden av HSO (Handikappförbundets samarbetsorgan) på en tvådagars konferens på Katrinebergs folkhögskola. Detta var ett underbart ställe, en av landets äldsta folkhögskolor som ligger vid Ätråns dalgång i ett litet samhälle som heter Vessigebo, ca 10 km nordväst om Falkenberg.

Vi var 13 st deltagare med medlemmar från flera olika organisationer, från Afasi, Psoriasis, Stomi, Stammarna och Reumatikerna. Här skulle vi arbeta med att genomföra "En samlad handikappörelse" i Halmstads län. Frågorna var många. Hur får vi ett gott samarbete i vårt län? Varför skall vi samarbeta? Varför HSO? Varför medlem?

Vilka kunskaper har vi? Vilka kunskaper behöver vi? Hur skall vi påverka Landsting, Arbetsförmedling, Försäkringskassa m.m?

Ja här var det verkligen hårt arbete. Kursen leddes av Agneta Lindqvist och tidvis var diskussionerna och åsikterna höga och olika.

I stället för middagen på fredagen trotsade vi (8 damer i två bilar) snöstormen och körde de 4 milen för att under en timmes tid besöka Sveriges handlarmecka, nämligen Gekås i Ullared. Här handlas allt och detta är Sveriges mest besökta turist-

mål, följt av Liseberg i Göteborg. Flera av damerna kom tillbaka med en massa nya kläder, matvaror och annat. Självt köpte jag två ny spel. Finns det något mysigare än att samla några stycken en mörk vinterkväll och ta fram ett trevligt sällskapsspel, t.ex. När och fjärran där frågorna berör hela världen, Euro Quiz enbart om Europa eller Sveriges Frågespelet.

Nu till något sorgligt som utspelas här i Halmstad

Eventuell nedläggning av avdelning 73 i Halmstad.

För en tid sedan blev jag uppringd av en sköterska på avdelning 73 här på Sjukhuset i Halmstad som var mycket upprörd och förtvivlad. På denna öppna vårdavdelning ingår patienter från öron-, näs- och halskliniken.

För att göra besparingar

inom sjukvården är det nu tal om att lägga ner denna avdelning och flytta över patienterna till ortopedn. Öron-, näs- och halsavdelningen skall organiseras under ledning av ortopedkliniken verksamhet. På avdelningen 73 finns nu 12 platser som med viss ändring kan bli 16 platser och här är alltid full beläggning. Här kan också patienten som har det extra svårt få stanna kvar lite längre.

Hur skall det bli när de kommer ner till ortopedn och där bara finns 8-10 platser?

Hur skall våra medlemmar klara sig? Kan verkligen en sköterska på ortopedn t.ex. byta en ventil?

Facket från både läkare och sjuksköterskorna har blivit inblandade och ärendet är nu förhållat 14 dagar framåt.

Det är bara att hoppas på det bästa och att vi helst ser att "vår" avdelning förblir orörd.

*Hälsning från ett disigt och grått
Halmstad genom
Elisabeth Frost-Josefsson*

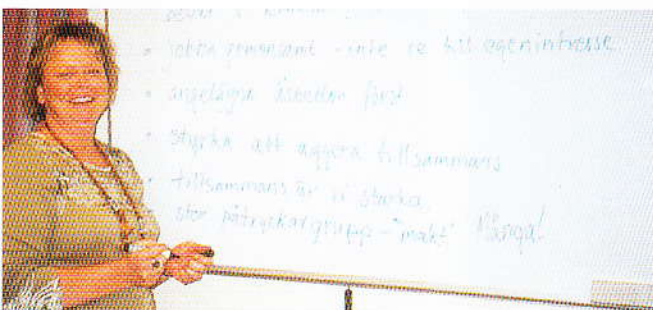
Juridisk rådgivning på internet

Handikappförbundets samarbetsorgan erbjuder en webbsajt med vägledning i de lagar och regler som rör insatser till människor med funktionshinder.

Förutom information på svenska och lättläst finns vägledning på albanska, arabiska, bosniska, engelska, finska, franska, kurdiska (sorani och kurmanci), persiska, somaliska, spanska, syryoyo och turkiska.

www.hso.se/rattsskydd

HANDIKAPP-
FÖRBUNDEN

HSO-mötet med Agneta Lindqvist

Stockholms Läns Laryngförening – en pigg 35-åring –

– Text: Viola Landewall, Gunnar Schneider – Foto: Britt-Marie Eriksson –

I höstas, närmare bestämt torsdagen den 23 oktober, hade vi i Stockholmsföreningen en 35-årsjubileum

Vi höll som vanligt till på anrika Kristinehovs Malmgård, som ligger på mångomsjungna "Söders höjder".

Jubiléet gick av stapeln klockan 18 och efter att vår ordförande hälsat alla varmt välkomna, var det dags för uppträdande och Gunnar hade lovat att vi skulle få se och höra något alldeles extra.

In på den provisoriska scenen kommer ett gäng "veteraner" som agerade, spelade luta, dragspel, gitarr, fiol och kåserade och sjöng om Evert Taube och hans liv. Det var både intressant och vackert.

Eftersom de flesta av oss kunde sångtexterna, blev det en hel del allsång. Många "da capo".

Festmåltid

Nu var det dags att gå in i matsalen där det serverades god supé som "vår" kock Bert Roskvist hade fixat. En liten delikat efterrätt fick vi också samt kaffe och kaka.

Veterangänget, som förestods av Aase, hustru till vår f.d. ordförande

Järn(a)-gänget tolkar Evert Taube

Rune Emterborn, lät sig också väl smaka. Både före och under kaffedrickandet spelade detta gäng gamla örhängen, sådana som man inte hört på dom sista femtio åren.

Det var jättekul att höra "Två små röda rosor, Barndomshemmet, Han hade seglat för om masten" m.fl. Konstigt nog satt de flesta texterna kvar i bakhuvudet så det gick ganska bra att sjunga med även här.

Till sist vill jag säga att det var en mycket trivsamt och glad kväll. Alla verkade nöjda och belåtna när var och en gick hem till sitt.

Lena från kansliet i samtal med Gunnar

Carmencita och Frithof i Järna-gängets tapping

Det är alltid kul att fylla år. Speciellt om man fyller "jämma" år. Men eftersom vi är lite "udda" så firade vi i alla fall.

Firandet höll på att bli en katastrof. Vi hade som vanligt bokat Kristinehovs Malmgårds matsal. Lokalen "krympte" vartefter anmälningarna strömmade in. Det var i och för sig jätteroligt, helt plötsligt var det över 40 personer som anmält sig. Flera av dessa var med på vår talkurs som vi hade i höstas. Som underhållning hade vi dessutom engagerat en grupp 65+are, från Järna, som uppträdde med ett Evert

Det trängdes omkring det läckert framdukade matbordet

Taube program. Bara dessa var femton personer. Vår vanliga lokal skulle bli i trängsta laget. Som prioriterad förening hade vi tur, lokalen bredvid var ledig så vi fick även utnyttja den. Annars hade vi "suttit illa till" eller i alla fall trångt. Men om hjärtat "sitter" på rätta stället så får "rumpenstumpen" också plats. Som det står i ordspråket.

Mycket fint uppträdande

Kvällen började med att Evert Taube underhöll i ca en timme. Inte själv förstås, men via spel- o sånggruppen, berättade om hans liv och sjöng hans visor. Detta inslag var verkligen uppskattat.

Lika uppskattad blev maten. Ett smörgåsbord, som till skillnad mot nästan alla andra gående, stod stilla.

För en gång skulle kunde föreningen bjuda på vin och öl, och bara ta 1:- (en krona) för varje år som vi firade av våra medlemmar.

Vi hade också några celebra gäster. Tyvärr kunde inte vår förbundsordförande komma. Men kanslipersonalen hade bjudits in och ställde upp. Så förbundet var ju ändå representerat. Vi hade ännu en fin gäst Ulla Bergendorf som håller på att skriva en uppsats om laryngektomi och i viss mån munhåle-cancer vid Uppsala Universitet. Hon har intervjuat flera av våra medlemmar och dessutom blivit medlem i vår förening.

Trettiofem år! Tänkt hur det var då. Då var vi unga, vackra, impulsiva och säkert förälskade. Nästan så kändes det den här kvällen när vi genom vår sjukdom fått möjlighet

att träffa alla "nya" jättefina personer som på olika sätt har gått igenom det som vi alla har gjort.

Gemenskap, glädje ässa lite ätbart!

Det fanns glädje, musik, massor av skratt, någon försökte att börja dansa (Rune Molin förstås). Matglädjen fanns fast alla kanske inte kunde äta allt av det goda som dukats upp. Vid sådana här tillfällen känner man hur viktig gemenskapen är. Speciellt för oss som vill umgås och ha lite roligt även om vi har svårt att prata eller äta.

Jag vill tacka förbundet för den välbehövliga födelsedagsgåvan.

Tack.

PS! Det är ju poppis att tacka olika personer på fina galor i TV. Därför vill jag också passa på att i Lary tacka våra duktiga värdinnor, Viola, Britt-Marie, Majken och inte minst vår egen kock Bert Rosqvist för allt arbete dom lägger ner på våra medlemsmöten och på detta jubileum.

Sedan finns det andra som alltid ställer upp som också är värda ett stort tack. **DS.**

Gunnar

Barn är ljuvliga!

För ett par år sedan var jag på sjukbesök hos min nyopererade syster. Hon låg på ett 2-bäddrum på Sahlgrenska Sjukhuset.

I sängen bredvid henne låg en annan nyopererad. Det var en mamma som hade besök av sin man och sin 5-åriga dotter.

Under tiden som jag satt och pratade med min syster satt den lilla flickan och tittade på mig hela tiden. Hon brydde sig inte det minsta om sin mamma utan var helt fascinerad av mig, när jag talade med min röstgenerator.

Dagen efter mitt besök hade pappan ringt till mamman och berättat att när de kom hem hade 5-åringen sagt till sin syster:

"Du skulle varit med hos mamma på sjukhuset idag, för där satt det en tant. Hon pratade så konstigt så jag tror hon var från en annan planet".

Mona

Ingegärd Bengtsberg och Kristina Beme lät sig väl smakas av den goda maten

Laryngektomi och logopedi på andra sidan Atlanten

-- En rapport av Maria Eriksson, Taru Pelli, Cajsa van der Pals, tre logopedstuderande, från Lund --

I september 2003 fick vi, tre logopedstuderande från Lund, med hjälp av Laryngfonden, chansen att åka till New York och göra praktik.

Denna praktik äger rum under logopedutbildningens sista termin och då vi är särskilt intresserade av dysfagi och laryngektomi ville vi ta tillfället i akt och lära oss mer om dessa ämnen. Genom vår studievägledare kom vi i kontakt med Dr. Celia Stewart som arbetar på logopedutbildningen vid New York University. Ett av hennes specialområden är just sväljnings-svårigheter och hon erbjöd oss att komma till USA för att titta på hur den amerikanska logopedin ser ut samt för att fördjupa oss i dysfagi och rehabiliteringen av laryngektomerade.

Det finns skillnader mot Sverige

Under våra fem veckor i New York fick vi besöka många olika sjukhus och specialistkliniker. Där fick vi observera och ta del i logopedernas arbete med olika patientgrupper, bl.a. laryngektomerade patienter, patienter med röstbesvär, sväljningssvårigheter, språkliga svårigheter efter stroke eller traumatisk hjärnskada med flera. Stora delar av arbetet liknar svenska logopeders sätt att arbeta, men det finns också skillnader. I New York, där det bor över 9 miljoner invånare, är den kulturella och språkliga mångfalden bland patienterna stor. Detta ställer stora krav på kreativitet och flexibilitet hos logopeden och medför svårigheter i arbetet som man kanske inte har räknat med. Ofta fick logopeden tolkhjälp vid behandlingen av dessa patienter och vissa sjukhus

hade till och med speciella avdelningar för den asiatiska populationen som är stor i New York.

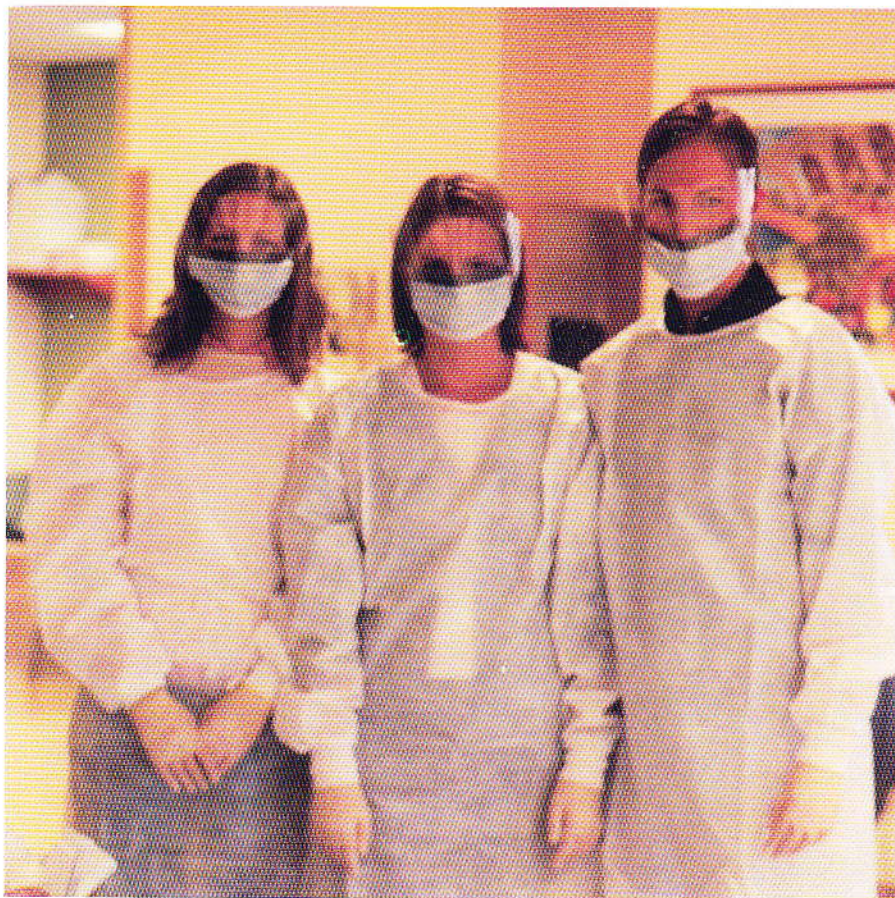
Röstventilen är sällsynt

En av specialistklinikererna vi fick besöka var Manhattan Eye and Ear, en klinik med öppen mottagning för laryngektomerade patienter. Värt att nämna är att detta bara var en av fyra kliniker med specialisering i laryngektomi på Manhattan. New Yorks höga invånarantal gör att det också finns en stor andel laryngektomerade patienter, vilket ger möjlighet att erbjuda specialistvård. På Manhattan Eye and Ear fick vi träffa många intressanta patienter och följa logopedernas arbete. Logopederna var mycket kompetenta och överlag mer medicinskt inriktade än vad vi är vana vid här i Sverige. Till den öppna mottagningen kom patienter utan att boka tid för att få hjälp med alla möjliga slags problem som rörde stoma eller röstventil. Besvären liknade dem vi sett i Sverige: svamp, läckande plåster och ventiler med fel storlek.

I USA är det mycket sällsynt att röstventilen sätts in i samband med laryngektomioperationen och därför kom många patienter till mottagningen för att prova ut och sätta in en röstventil en tid efter operationen.

Atos broschyrer på engelska

Förutom logopedier och läkare arbetade på Manhattan Eye & Ear även volontären Joseph, en före detta polis som hade blivit laryngektomerad och som sedan dess arbetar på kliniken. Joseph var ett stort stöd för patienterna och besvarade många av de frågor som patienterna hade om sitt nya sätt att prata. Han gav även patienterna tips på hur de bäst skulle ta hand om sina stomor, men framför allt är han ett levande bevis på att man kan leva ett normalt liv även efter en laryngektomi, vilket var viktigt för många att få se. Han använde själv en Atos

Inför en logopedbehandling. Fr.v. Cajsa, Taru och Maria

Volontären Joseph J. Mulligan och Cajsa

Free Hands och många patienter och anhöriga blev förvånade över hur naturlig hans röst och sätt att prata var. Självt var han väldigt nöjd med sitt arbete och den hjälp han kunde erbjuda patienterna. Av Joseph fick vi också informationsbroschyrer och gissa om vi blev förvånade när vi i dessa broschyrer såg idel bekanta ansikten! Det var nämligen Atos broschyr, samma folder som vi har i Sverige, översatt till engelska!

Utan röst i veckor

I USA ser försäkringssystemet annorlunda ut än i Sverige och det är inte en självklarhet för alla att få bra sjukvård. Allt beror på vilken sjukförsäkring man har och det är vanligt att sjukförsäkringen betalas av arbetsgivaren, åtminstone om man har ett välbetalt jobb med bra status. Har man ett sämre jobb däremot, är det inte säkert att arbetsgivaren står för en sjukförsäkring och som regel tjänar man då också för lite för att ha råd med en bra försäkring. Det finns dock lagar för omhändertagande av dem som står helt utan försäkring, t.ex. illegala invandrare eller hemlösa. De är berättigade vård på de statliga sjukhusen, som därför har betydligt sämre status än de privata sjukhusen. På Manhattan Eye & Ear fick vi se skillnaden mellan patienter med olika försäkring. Där fanns patienter som kunde komma hur ofta de ville och där byte av ventil inte var

ett praktiskt problem, men vi träffade också patienter med sämre försäkring, där antalet besök var begränsade och insättandet av ny ventil blev en fråga om pengar. Patienten kunde få gå utan röst i veckor, i väntan på att en ventil skulle levereras till sjukhuset. Många amerikaner är dock missnöjda med systemet och vill ha en förändring.

På helgerna blev det tid till lite fritid

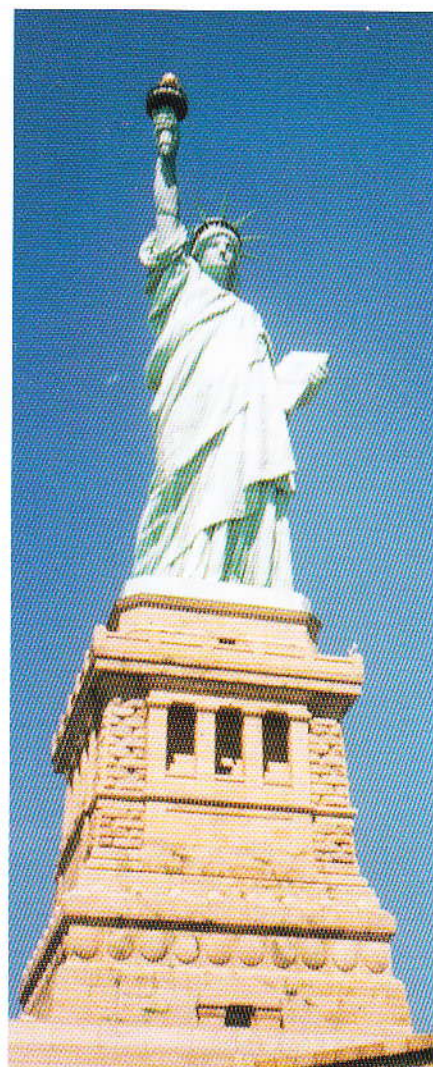
I veckorna hade vi fullt upp med att hitta och hinna till alla olika sjukhus och smälta alla intryck, men under helgerna passade vi på att utforska allt New York har att erbjuda. Efter att ha tagit båten ut till frihetsgudinnan, beundrat utsikten från Empire State Building, haft picknick i Central Park, ätit Dim Sum i Chinatown och känt den pulserande rytmen vid Times Square, kunde vi ta det lite lugnare. Under fem veckor hinner man få sina egna vanor och livet blir mer vardagligt. Vi hittade vårt favoritcafé där vi vilade våra ömma fötter efter långa dagar av praktik och sightseeing, vi handlade mat i kvartersbutiken, tvättade kläder och såg på nyheterna, en vardag som i mångt och mycket liknar det man är van vid hemifrån. Vardagen blir dock aldrig tråkig i en stad som New York. Det finns alltid något att göra, se eller uppleva. Man kan njuta av en musikal på Broadway, besöka en baptistkyrka i Harlem för att lyssna på gospel, upp-

täcka jazzklubbar eller pruta ner priset på en väska i Chinatown.

Tack till Laryngfonden

Åter på svensk mark kan vi blicka tillbaka och minnas en resa som innehöll både äventyr och vardag. Vi har jobbat, vi har studerat, vi har samlat erfarenheter och upplevelser och vi har framför allt haft väldigt roligt. Vår vistelse i New York var mycket intressant och lärorik och vi är nöjda. Målet med resan var att vi skulle lära oss mer om sväljningssvårigheter och rehabiliteringen av laryngektomerade och även om vi ännu inte är fullt så kompetenta som våra kollegor i USA vet vi idag betydligt mer än innan vi åkte. Vi är enormt tacksamma över att Laryngfonden gjorde det möjligt för oss att få denna upplevelse, en resa som vi aldrig kommer att glömma.

Maria Eriksson
Taru Pelli
Cajsa van der Pals

Frihetsgudinnan

Toscana – en pärla i söder

– Text och foto: Bengt Johnsson –

Behagligt klimat, bedårande vackert landskap, mycket sevärt, god mat och vänliga människor, så vill jag beskriva Toscana i Italien.

När några goda vänner frågade om vi hade lust att följa med till Toscana blev jag först lite fundersam. Skulle det verkligen gå att flyga med tanke på att jag var laryngektomerad. Efter att ha rådfrågat min kirurg Britt förstod jag att det inte skulle vara några problem, och det var det naturligtvis heller inte.

Vi lämnade ett blåsigt och kylslaget Arlanda en lördagsmorgon i slutet av september. När vi steg ur planet på Roms flygplats möttes vi av rena sommarvärmen, 27 grader.

Vi hade hyrt en bil på flygplat-

Vy över Florens. Till vänster Palazzo Vecchios karaktäristiska torn och till höger domen Santa Maria del Fiore med kampanilen och Brunelleschis kupol.

talet. Enligt uppgift skall byggnaden en gång i tiden ha varit bostad åt greven av Montisi. Lägenheten fungerade utmärkt och låg bekvämt intill huvudgatan som dock inte var särskilt trafikerad.

Med Montisi som utgångspunkt gjorde vi dagsutflykter till olika platser. Vi besökte bl a Florens, Siena, Pienza, Montepulciano och Montalcino. Bilandet kändes aldrig jobbigt. Avstånden är nämligen

inte stora eftersom Toscana till ytan är mindre än Småland. Dessutom finns så mycket vackert att titta på när man färdas genom landskapet.

Vår lägenhet var inrymd i en äldre slottsliknande byggnad

Montisi som var vår hemvist i en vecka. Som många städer i Toscana ligger Montisi på en höjd

sen och med den styrde vi norrut på motorvägen mot Florens. Landskapet längs den dryga 20 mil långa vägen upp till Toscana är mycket vackert och i mitremsan av motorvägen växte en enda lång häck av Nereum. Eftersom det går undan på motorvägarna i Italien var vi snart inne i Toscana.

Montisi

Vi tog av från motorvägen mot Sinalunga och letade oss sedan fram på småvägarna till byn Montisi som skulle bli vår hemvist under en vecka. Vår lägenhet var tillsammans med två andra inrymd i en slottsliknande byggnad med anor från 1100-

Florens

Ett besök i Florens är naturligtvis för många höjdpunkten på en Toscanaresa. Här finns en enastående rikedom av konstskatter och bygg-

Kyrkan Madonna di san Biagio i utkanten av Montepulciano ligger vackert i det Toskanska landskapet

nadsverk. Dante verkade i Florens på 1200-talet och Michelangelo på 1500-talet. Det var textilindustrin som lade grunden för Florens storhet. 1569 ombildades Florens till storhertigdömet Toscana.

Till Florens kommer en strid ström av turister året om. Man får därför bereda sig på köer till de flesta sevärdheterna. Domen Santa Maria del Fiore är stadens största byggnad. Den påbörjades 1296 och färdigställdes i sin helhet 1635 då den enorma kupolen blev klar. Domen är 153 m lång och 90 m bred och lär rymma 20 000 människor.

Ponte Vecchio i Florens med sina salubodar där guldsmiderna håller till. Bron lär ha skonats från bombningar under andra världskriget på grund av sin skönhet.

Siena

Söder om Florens ligger Siena som är byggd på tre kullar. De flesta gator är därför backiga. Siensas viktigaste sevärdheter ligger runt det solfjäderformade torget Piazza del

Campo. De offentliga byggnaderna runt torget vittnar om stadens guldålder på 1200- och 1300-talet.

Sedan kom digerdöden som tog 1/3 av befolkningen. 200 år senare dog ännu fler

En köande laryngektomerad turist utanför domen i Siena

som en följd av en 18 månaders lång belägring som slutade med stadens nederlag mot Florens.

Domen i Siena (1136-1382) med sin magnifika marmorfasad

Landskapet

Toscana lär vara som vackrast i maj då ängarna och vägrenarna står fulla av blommor. Men även när vi var där i slutet av september städade naturen med en fantastisk grönska och en och annan blomma kunde också beskådas. Höstfärgerna kommer tydligen någon månad senare efter den första frosten.

Det som gör Toscanas landskap är förutom naturen i sig de vackra

byggnaderna. Man har vinnlagt sig om att vårda sina gamla byggnader och det är sällan man ser ett betonghus.

Vin och olivolja

Toscana är känt för bl a sina goda viner och sin fina olivolja. I praktiskt taget varje trädgård växer olivträd och vindruvor. Många framställer också själva sitt vin och sin olivolja.

I matvaruaffärerna kan man köpa en femlittersflaska med vin för bara 30 kronor. Men vill man ha ett finare vin får man betala mer. Kända

Vindruvor klara för skörd i slutet av septem-

Vinkällare i Montepulciano. Här lagras Vino Nobile

Toscanaviner är bl a Chiantivinerna, Brunello di Montalcino och Vino Nobile från Montepulciano.

Avslutningsvis

Att "göra" Toscana på endast en vecka är naturligtvis en omöjlighet. För att någotsånär ingående uppleva enbart Florens skulle det krävas flera veckor. Men nu har vi varit i alla fall varit där och fått några smakbitar. Förmodligen blir det flera resor.

När man reser till Toscana kan man bo på olika sätt. Många väljer att bo på en vingård. Fördelen med att bo inne i ett samhälle som vi gjorde är att man kommer närmare befolkningen och kan ta del av hur dom lever.

Om Du vill läsa om Toscana kan jag rekommendera reseguiden "Florens och Toscana" som ger en bra förberedelse inför en resa.

En cappuchino sitter aldrig fel

Till våra Laryrapportörer

På styrelsemötet och ordförandeträffen i oktober 2003 beslutades det att föreningarna skulle utse en till två rapportörer till Lary. Det vore värdefullt om det går att genomföra så att alla föreningar får möjlighet att berätta om vad som händer i föreningen.

Nu har vi som arbetar i redaktionen en bön till er.

♥ Dator och Internet

Ni som skriver på dator och har Internet kan e-posta era texter till förbundet på adressen laryngforbundet@telia.com

Dator utan Internet

Ni som skriver på dator och inte har Internet. Skicka

gärna en diskett eller CD tillsammans med en utskrift (disketten skickas tillbaka).

Utan dator

Ni som fortfarande använder penna skall inte tro att ert bidrag är mindre välkommet. Det är inte vad ni skriver med som är viktigt, utan att ni skriver och fotograferar om det som händer i föreningen.

Dina bilder

Du som har en scanner och lägger ner dem på diskett. Spara dem som (pdf) eller (jpeg) filer. Vi gör om dem till tryckbara bilder. Men det är ändå bra om vi får låna bilderna över själva tryckningen.

Vi kommer från det här numret, som du ser, att trycka hela tidningen i färg. Då är det bra om vi ser hur färgerna skall ställa för att få bästa tänkbara resultat.

Tänk på att ta bilder. Det är alltid roligare att se sina kompisar eller sig själv på bild. De kompletterar också era texter.

Glöm inte att skriva bildtexter till bilderna, vem som är textförfattare och fotograf samt vart bilderna skall skickas efter användandet.

Vi tackar er redan på förhand.
Redaktionen via Gunnar.

Små glimtar från Gävleborgsföreningen

-- Text & bild: Siv Baglien --

Då vi märkt att det blivit svårare att få medlemmarna att komma till våra möten, när de blir äldre och hösten och vintern kryper in på knuten, så beslutade styrelsen att göra ett försök att väcka intresset på annat sätt än rena mötessammankomster. Vi gjorde därför ett försök med att skicka en inbjudan till Gävleborgarna om att hänga med på några resor, bl.a.

- En rundtur i Dalarna
- Till Stockholm för att gå på Chinateatern för att se revyn med Lasse Berghagen med flera... ..och
- Att göra en resa till Tyskland

Alla tre resorna fick bra gehör. Några åkte dalaturen. Andra föredrog teaterresan till Stockholm. Medan de

flesta ville åka med till Tyskland. Det bästa var ändå att det inte bara var samma medlemmar som alltid ställde upp som åkte. Utan även nya medlemmar som aldrig tidigare varit med på någon aktivitet.

Vi hoppas nu att det blir fler som kommer till oss på våren och höstens möten.

Siv B

Här syns ett glatt gäng trots regnet.

LOGOPEDEN TIPPSAR

Att kunna känna lukter även som laryngektomerad

En laryngektomi innebär att man efter operationen andas genom ett hål i halsgropen och inte som tidigare genom mun och näsa. Denna förändring gör att det är svårare att känna lukter eftersom luktförnimmelsen uppstår i näsan när man andas in luft. Om det någon gång blåser riktigt ordentligt kan dock luft pressas in i näsan och man kan då förnimma en luktupplevelse.

Att inte känna lukter har i vissa situationer onekligen sina fördelar. Men många laryngektomerade saknar möjligheten att t ex kunna lukta på blommor, känna doften av god mat eller varför inte av en fjällmyr en varm sommardag.

I förra numret av Lary berättade jag om tal- och kostdagarna i Nynäshamn i höstas och att cheflogopeden Jonas Karling på Karolinska Sjukhuset där bl a lärde ut ett knep att känna lukter. Jag provade knepet några dagar senare i samband med ett studiebesök. Vi var några stycken som kom in i en lokal då någon sa "Här luktar det kaffe, det ska bli gott". Jag kände som vanligt ingenting men kom då på Jonas knep. Jag gjorde som vi blivit lärda och

då kände också jag att det luktade kaffe. Det var en riktig höjdare.

För Dig som inte var med i Nynäshamn har vi bitt Jonas att beskriva knepet lite närmare.

JONAS KARLING:

"Metoden är mycket enkel. Den bygger på idén att skapa ett undertryck i munhålan som måste fyllas med luft och att den luften ska passera in genom näsan. Precis som när icke laryngektomerade andas in genom näsan.

Gör så här:

1. Slut läpparna
2. Gapa stort – med läpparna slutna!"

Hur enkelt som helst alltså. Sätt igång och lukta och njut!

Bengt Johnsson

Jonas Ka

Det är kul med uppskattning från skolorna

Tusen tack för en "sunderbar föreläsning" av Stig & Viola!
Ni var mycket professionella & mötte verkligen eleverna på rätt nivå.

Eleverna var tagna & ville att "alla elever skulle få lyssna till er".

Jag hör av mig under våren för att se om ni har möjlighet att informera våra elever i åk 7.

Mvh

Katarina

Viola och Svante var till Tallbackaskolan i Solna för rökinformation. Efteråt kom detta lilla enkla fax som är ett bevis på att det vi gör inom föreningarna med vår information är både uppskattad och nyttig.

Våra uppskattade anti-rök informationer i skolorna är vår bästa reklam.

Det har visat sig att under hösten -03 och våren -04 har antalet samtal och uppbokningar ökat så mycket att vi nu måste dela upp Stockholm på mitten. Svante Edman vår rökgeneral har så många skolor inbokade och hinner därför bara med skolorna på den södra sidan.

Rapport från Tibblegymnasiet

Tibbleskolan i Täby fick under vecka 7 och 8 besök av våra informatörer. I vanliga fall brukar det vara en lärare eller skolsköterska som hör av sig. Men det gläder oss att även eleverna nu är vaksamma och vill att vi skall komma. Tipset kom från en elev på Södra Real som tyckte att Svante, Stikkan, och Viola varit jättebra. Deras information hade fått en verklig effekt på eleverna.

Efter vårt besök fick vi dessa rader och förklaring varför de ville att vi skulle komma. Stikkan och Ragnar var där vecka 7 och Stikkan och Gunnar vecka 8.

I höst återkommer förbundet med en inbjudan till en kurs för nya och gamla informatörer. Just nu jobbas det för fullt med planeringen.

Gunnar

Stig Falk och Ragnar Sarin i föreläsartagen på Tibbleskolan

Caroline Olesen och Isabelle Erdös, elever på Tibble Gymnasium som startade en anti-rök-kampanj

Detta brev kom till mig efter vår information

Hej Gunnar!

Tack så jätte mycket för senast, båda gångerna har fått ett enormt gensvar och eleverna har fått riktigt tankeställare.

"Efter att ha gått nära tre år på Tibble Gymnasium har vi fått uppleva både skolans positiva och negativa sidor och kände då vi började sista året att vi ville förbättra det som var lite sämre på skolan. Skolmiljön och elevernas hälsa är något som berör varför vi bestämde oss för starta en ANTI RÖK-KAMPANJ. Det totala arbetet med kampanjen skulle omfatta 80 klocktimmar och redovisas som vårt projektarbete, ett arbete som är obligatoriskt för alla i årskurs 3. Efter mycket planerande mynnade arbetet ut i en två veckor lång kampanj där eleverna har fått besök av Svenska Laryngförbundet, har fått diskutera kring en film och deltagit i ett samtal kring hälsa och miljö på skolan. Nu när veckorna är slut kan vi dra slutsatsen att allt blev väldigt lyckat. Många elever deltog och förhoppningsvis kan efterföljande årskurser ta över det arbete som vi startade och ytterligare förbättra skolmiljön."

Med hopp om återseende!

Vänligen,

Caroline Olesen, Isabelle Erdös

Paul Brynielsson till minne

Sydöstra Laryngföreningen har återigen mist en medlem.

Paul var bosatt i Borgholm på Öland. Men han deltog i både förenings- och förbundsstyrelserna och de flesta föreningsträffarna.

Han var också en av föreningens hedersmedlemmar.

Styrelsen genom
Kjell Andersson

In Memoriam

Kassören i Gävleborgs Laryngförening Britta Larsson från Huddiksvall avled den 3 december 2003. Britta valdes som kassör 1986 och var en av stöttepelarna i föreningen. Vi kommer att sakna Britta och minns henne som en duktig och pliktroggen kassör.

Siv Baglien

Harry Olsson är avliden

Göteborgsföreningens äldsta medlem Harry Olsson har avlidit i en ålder av nästan 94 år gammal. Han var en eldsjäl inom föreningen i sin krafts dagar. För nyopererade var han ett stort stöd.

Vi minns Harry som en go människa

Göteborgsföreningen
Gösta Jorbede

Inspirerande praktikresa till Boston

-- Text och Bild: Kristina och Emilie --

Vi, Emilie och Kristina från logopedutbildningen i Lund, hade förmånen att få tillbringa tre veckor i Boston under september-oktober.

Dessa tre veckor ingår i den avslutande praktiken på vår utbildning. Under vår tid i Boston gick vi på föreläsningar och såg patienter och fick därmed en möjlighet att se hur logopedutbild-

Vy över Boston

ningen är uppbyggd i USA, och hur logopederna där jobbar.

Boston ligger på USA:s östkust, ungefär fyra timmars bilfärd norr om New York. I Boston finns ett hundratal universitet, och bland dessa finns det fyra logopedutbildningar, på Boston University, Northeastern University, Emerson College och MGH (Massachusetts General Hospital) Institute of Health Professions.

Vi blev väl mottagna

Vi tillbringade mest tid på MGH Institute for Health Professionals, där vi blev mycket väl emottagna av Dr Lof, som härstammar från Sverige. Föreläsningarna vi gick på täckte in många olika saker inom logopedområdet, till exempel afasi. Afasi betyder att man har svårt att prata och/eller förstå efter en hjärnskada.

Utbildningen har också en klinik där studenterna gör sin praktik. I varje behandlingsrum finns det en videokamera, för att handledaren

ska kunna följa behandlingen på en tv-skärm i ett observationsrum. Vi fick möjlighet att observera behandling där, och det var mycket givande att få denna inblick.

Det var roligt att se att det faktiskt inte är så stora skillnader på hur vi arbetar i USA och Sverige, utan i stor utsträckning behandlar vi på samma sätt. Det som vi i Sverige kan lära oss av USA, och som vi håller på att ta till oss, är att arbeta i team, vilket innebär att man är en grupp personer från olika yrkesgrupper som samarbetar kring en patient. När vi var på ett sjukhus, "Veterans' Administration", fick vi se ett väldigt bra exempel på detta. Där samlades en grupp framstående yrkesmäniskor, bland dem en känd afasilo-

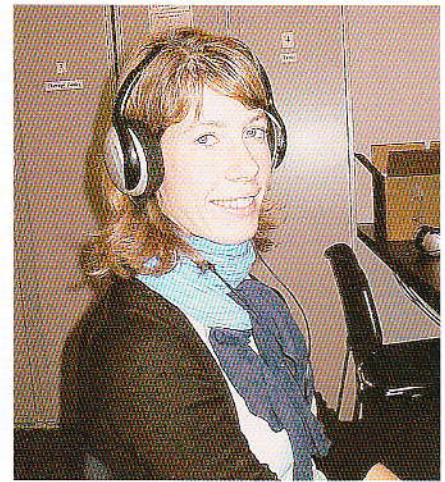

Dr Gregory Lof

goped, Nancy Helm-Estabrooks, för att diskutera en patient. Patienten presenterades ur olika perspektiv, till exempel logopedens och neurologens, och på så sätt fick alla som arbetar med patienten bra inblick i patientens problem. Detta är också givande även för dem som inte arbetar med just denna patient, då man får en bra överblick av hur olika yrkesgrupper arbetar med olika typer av patienter.

Blev guidade i Boston av en svenska

På logopedutbildningarna i USA

Emilie i observationsrummet

läser man lika mycket om laryngektomerade som i Sverige, och det finns också möjlighet att fördjupa sig i detta ämne. Ni kan läsa mer om behandling av laryngektomerade i USA, närmare bestämt i New York, i en artikel som våra kurskamrater skriver.

Vår tid i Boston var verkligen allt man kan önska sig. Vi fick mycket information och fick en möjlighet att knyta internationella kontakter, och detta i en väldigt vacker stad! Boston är akademiskt präglad, precis som Lund, och detta gjorde att vi kände oss som hemma. När vi inte var på föreläsningar eller andra besök hade vi fullt upp med att turista i olika delar av Boston, till exempel på Harvard-området. Harvard är ett av världens mest framstående universitet, och vi hade turen att bli kringvisade på området av Anette Johansson-Los, som undervisar i svenska där. Boston är verkligen en stad som är värd att besökas, och vi hoppas att komma dit många fler gånger.

Vi vill tacka Laryngfonden för att vi fick möjligheten att göra denna resa till Boston, som har gett oss både inspiration och kunskap inför

Halsmedaljong

– ett nytt räddningshjälpmedel

– Text Gunnar Schneider –

För en tid sedan skrevs ett antal artiklar i Lary om hur laryngektomerade blivit behandlade av läkare och räddningspersonal som skulle ge dem syrgas.

Dessa insändare fick oss att tänka till. Hur skulle vi på bästa sätt få ut informationen om hur de skall ge syrgas och behandla en laryngektomerad person som är medvetlös. Äntligen har vi kommit fram till en "halsmedaljong".

Att vi valt en medaljong i ett plastliknande material är därför att den är lätt, innehåller inga allergiframkallande material och är relativt billig. Kedjan är i nysilver och ganska tunn. Vår tanke är att alla laryngektomerade skall använda den.

Medaljongen ges endast till våra laryngektomerade medlemmar som får den hemskickad utan kostnad.

Först och främst är det ett säkerhetshjälpmedel. Men på detta sätt hoppas vi kunna öka vårt medlemsantal ute i föreningarna samt få kontakt med alla som blir laryngektomerade i framtiden.

De första medaljongerna kommer att skickas ut snarast möjligt.

Vi tror att detta lilla hjälpmedel kan höja säkerheten för de laryngektomerade om det skulle hända en olycka eller om någon blir medvetlös.

Till räddningspersonal kommer det också att skickas en liten folder med information hur de skall förfara om olyckan är framme.

*Styrelsen genom
Gunnar Schneider*

På en sida står det:

Jag andas genom ett hål på halsen.
Håll andningsvägen fri.
Lägg mig på rygg med ett stöd under nacken.

På den andra sidan står det:

Om andningshjälp behövs.
Andas in djupt, sätt munnen mot hålet och blås in.
Upprepa ca var 5:e sekund.

Ring 112

Kansliets öppettider

Förbundet håller öppet
måndagar-torsdagar 09.00-15.00
fredagar september-april 09.00-12.00
Lunch mellan 12.00-13.00
Fredagar under maj-augusti
är kansliet stängt.

Efterlysning!

Vi vill komma i kontakt med laryngektomerade patienter som använder "hands-free" dvs en ventil som inte kräver att man tar hjälp av handen för att tala.

**Om du använder hands-free:
Skriv några rader till
Laryredaktionen
Svenska Laryngförbundet
Barks väg 14, 170 73 Solna**

Enkätsvar

Rehabiliteringsresan för canceropererade/strålade medlemmar i SLF:s föreningar.

Svenska Laryngförbundets enkät för en rehabresa sändes ut till alla canceropererade/strålade medlemmar under januari månad.

Ett hundratal svarade på enkäten. Nu i dagarna har alla som svarat fått en bindande inbjudan.

Rehabgruppen har tagit fram ett attraktivt resmål som de tror passar dom flesta.

**SLF
Kansliet**

Till minne av Karin Hall

Med stor bestörtning har jag idag fått meddelande, att en kär medlem inom Södra Sveriges Laryngförening, Karin Hall hastigt har avlidit i sitt hem den 6:e februari 2004.

Karin var maka till framlidna Gert Hall, en varmt uppskattad medarbetare för Laryngförbundet och Laryngfonden. Karin, Gert och sonen Peter stod för allt utskick av brevmärken och korrespondenskort i samband med Laryngfondens insamlingsverksamhet.

Södra Sveriges
Laryngförening
Lennart Johansson
ordförande

SVENSKA LARYNGFÖRBUNDET

läns och regionalföreningar

med kontaktpersoner

Laryngföreningen Dalarna

PER TESTAD

Kung Magnigatan 19, 791 51 Falun
Tel: 023-267 17

Laryngföreningen Gävleborg

SIV BAGLIEN

Oxtorget 1 B, 2 tr.
826 32 Söderhamn
Tel & Fax: 0270-164 59
Mobil: 070-548 60 39

Norra Sveriges Laryngförening Umeå

BO PERSSON

Övre Hantverksgatan 20A
831 86 Östersund
Tel: 063-12 30 41
Mobil: 070-512 51 96
E-post: bo.persson.laryng@telia.com

Hallands Laryngförening

PER-OLOF JOSEFSSON

Bokgatan 6, 310 41 Gullbrandstorp
Tel: 035-536 78

Stockholms Läns Laryngförening

GUNNAR SCHNEIDER

Henriksdalsringen 45, 131 32 Nacka
Tel&Fax: 08-615 03 24
E-post: schneider@chello.se

Sydöstra Laryngföreningen

KJELL ANDERSSON

Rättarvägen 4, 612 31 Finspång
Tel & Fax: 0122-155 17
E-post: kjell.sven-olof@telia.com

Södra Sveriges Laryngförening

LENNART JOHANSSON

Per Albin Hanssons väg 56 B,
214 63 Malmö
Tel: 040-96 23 40

Laryngföreningen Göteborg

GÖSTA JORHEDE

Tiokampsgangen 2
418 39 Göteborg
Tel & Fax: 031-56 35 41
E-post: Gullvi.Jorhede@swipnet.se

Uppsala Laryngförening

STIG JOHANSSON

Tunagatan 37 D, 753 37 Uppsala
Tel: 018-25 28 63

Västmanlands Laryngförening

KAARIO VUOLLE

Lerkärsgatan 10, 732 51 Västerås
Tel&Fax: 021-41 74 76

Laryngföreningen i Örebro och Värmlands Län

STEN-OVE PETERSSON

Styrbordsgatan 12, 652 27 Karlstad
Tel: 054-21 87 35

KAPITEX

Trachinaze+Plus(LATNP 5001 konnektor)

Har din trachealkanyl en ISO-koppling på 15 mm kan du skapa en god miljö för dina andningsorgan. TNP-filtret värmer och fuktar luften och skapar ett bra "motstånd".
3 valmöjligheter. Nattnatt, dag och aktivitetsfilter.

Rengöringspinnar för tracheal kanyl

Finns i 2 storlekar, idealiska för rengöring av alla PVC/PUC och silikon trachealkanyler. Den mjuka och jämna skumgummitoppen repar inte eller skadar kanylens inre ytskikt.

TRACC007
Rengöringspinna, 20x6.
TRACC008
Rengöringspinna, 20x6.

Rengöringsborste i nylon

På virad tråd, med avrundad topp, för att reducera risken för repor i ytskiktet. Borsten rekommenderas inte till TRACOE PVC eller silikonkanyler.

TRACC0001 8 mm
TRACC0002 10 mm
TRACC0003 12 mm
TRACC0004 14 mm

Önskar ni ytterligare information, ring eller skriv till logoped Lena Lageron.
Kapitex Scandinavien Karlsrovägen 30, 302 35 Malmö Tel / Fax: 0303 / 10 46 40

E-Mail: lena.lageron@telia.com

www.kapitex.com

Provox® XtraBase™

En ny milstolpe i utvecklingen av HME-plåster

Provox XtraBase är ett unikt, konvext självhäftande HME-plåster för användning efter total laryngektomi. Det har utformats speciellt för att tillgodose behoven vid djupa och/eller oregelbundna stomar.

Provox XtraBase är en vidareutveckling av Provox FlexiDerm.

- Den konvexa formen ger en tätare kontakt vid stomakanten.
- Det centrala området är större vilket ger en bättre lufttät förslutning mot stomat.
- Vanligt HME-plåster tenderar att bukta utåt vid handsfree-tal vilket gör att det lätt kan lossna. Det centrala området på Provox XtraBase är konvext och något stelare vilket motverkar utbuktning och därmed att det lossnar. Detta ökar vidhäftningstiden.

Vilka fördelar kan man förvänta sig då man använder Provox XtraBase jämfört med andra HME-plåster?

- Längre vidhäftningstid vid handsfree-tal
- Optimal passform vid djupt stoma.